

УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ТА ЗЕМЛЕУСТРІЙ

УДК 332.2

ТЕОРЕТИЧНІ ПОНЯТТЯ «ЗЕМЛЕВПОРЯДНИЙ ПРОЦЕС», «ЗЕМЛЕВПОРЯДНА ПРОЦЕДУРА» ТА ЇХ СПІВВІДНОШЕННЯ

Третяк А.М. доктор економічних наук, професор,
член-кореспондент НААН України,
Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління,
Дорош Й.М. доктор економічних наук,
Національного університету біоресурсів і природокористування України
Третяк Р.А. кандидат економічних наук,
Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління
E-mail: nniesco@ukr.net

Обґрунтовано поняття «землевпорядний процес», «землевпорядна процедура», «землевпорядні дії» та їх співвідношення у системі землеустрою України. Встановлено необхідність чітко розняти дані поняття. Обґрунтована важливість належної реалізації землевпорядних процесуальних норм для суспільства та держави.

Ключові слова. *Землеустрій, землевпорядний процес, землевпорядний проект, землевпорядна процедура, землевпорядні дії.*

Постановка проблеми.

Державне значення землевпорядної діяльності виявляється у тих правових наслідках, які виникають після оформлення землевпорядної документації і зумовлені потребою у гарантованому державою порядку зафіксувати безспірні права на землю та режим використання і охорони земель, відповідно до вимог Земельно-

го кодексу України, Законів України «Про землеустрій», «Про охорону земель», «Про державний земельний кадастр», «Про екологічну мережу України», «Про природно-заповідний фонд України» та інших юридичної вірогідності (достовірності). Як бачимо, процесуальна діяльність землевпорядників та інших осіб, які уповноважені державою на вчинення землевпорядних дій, має здійснюва-

тися у певному встановленому державою порядку і підпорядковуватися визначеним законодавством правам та обов'язкам осіб на кожному етапі розвитку таких відносин.

Враховуючи, що остаточною метою звернення до земельпорядних організацій і земельпорядників є земельпорядна документація, яка виготовляється відповідно до вимог законодавства та з якою пов'язуються відповідні правові властивості земельпорядної процедури [15], то й сам земельпорядний процес набуває ознак юрисдикційного, що дає можливість порівнювати його з цивільним процесом. Але порівняльний аналіз цивільного та земельпорядного процесів свідчить про недосконалість розвитку останнього, оскільки для цивільного процесу характерними є чітко встановлені Цивільним процесуальним кодексом (далі — ЦПК) стадії, права та обов'язки суб'єктів на кожній стадії розвитку цивільних процесуальних відносин тощо. У той же час, в сучасному земельпорядному процесі лише формулюється понятійний апарат, тому в його теорії слід визначити певні поняття, закріпити за ними відповідне значення й застосовування їх адекватно змісту.

Хоча законодавство про землеустрій України не оперує такими термінами, як «земельпорядний процес» та «земельпорядна процедура», вчені, які займаються дослідженням проблем землеустрою, піднімають ці питання у своїх наукових працях [13]. Проте необхідний час для широкого сприйняття запропонованої концепції. Сьогодні вже можна говорити про те, що науковці використовують певну термінологію. Так в земельпорядній науці використовується термін «процесу земельпорядного проектуван-

ня» [12]. Але для того, щоб спиратися на поняття, запропоновані ученими в галузі земельпорядного процесу, та оперувати ними, слід обґрунтувати необхідність їх введення у практику та закріплення в законодавстві.

Метою статті є теоретичне обґрунтування поняття «земельпорядний процес», «земельпорядна процедура», «земельпорядні дії» та їх співвідношення.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Насамперед зупинимося на таких основних поняттях як «земельпорядний процес» та «земельпорядна процедура». Їх розкриття дасть можливість на якісно новому, теоретичному рівні зрозуміти процесуальну природу землеустрою як системи безспірної юрисдикції, яка спирається на певний порядок діяльності земельпорядних органів та організацій, уповноважених осіб із вчинення земельпорядних проваджень. Розгляд поняття «земельпорядний процес» передбачає проведення попереднього аналізу категорії «процес» і інших суміжних понять, що дозволяють розкрити зміст першого. Метою дослідження є на основі врахування досягнень науки, практики, вітчизняного і зарубіжного досвіду суттєво оновити наукову концепцію правових засад земельпорядної діяльності держави, піднести її до рівня сучасного стану науки земельного права, пристосувати цю концепцію до складних умов сучасного періоду в суспільстві з тим, щоб вона могла бути використана як теоретична основа при підготовці нового та уточненні відповідних положень чинного законодавства. Звичайно, до базисних категорій,

яким притаманна цілісність, глобальність, відносять категорії «земельне право», «землевпорядна діяльність», «система землеустрою», та ін.

Категорія «землевпорядна діяльність» є вихідною в науці земельного та землевпорядного права. Сьогодні вона стала об'єктом пильного вивчення як правознавців, так і землевпорядників та економістів. Відповідно до ст. 1 закону України «Про землеустрій» *діяльність у сфері землеустрою* це – наукова, технічна, виробнича та управлінська діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних і фізичних осіб, що здійснюється при землеустрої [4].

Разом з тим потрібно визнати, що розробці саме процесуальної форми даної категорії не було приділено уваги. Розглядаючи поняття «землевпорядний процес», його місце і роль в системі суспільних відносин, буде зроблено акцент на концепції широкого розуміння юридичного процесу, проблема якого існує не одне десятиріччя.

Словники стверджують, що це слово походить від латинського і розкриває значення терміну «процес» у таких варіантах: як послідовну зміну станів або явищ, що відбувається закономірним порядком; хід розвитку чогось, плин, перебіг[9]; судова справа; порядок здійснення діяльності слідчих, адміністративних і судових органів [13]; сукупність послідовних дій для досягнення якого-небудь результату [2]; хід будь-якого явища, послідовна зміна станів, стадій розвитку[10].

У праві під процесом розуміють визначену законом процедуру застосування матеріальних правових норм [15]. Науковці зазначають, що процес – це форма існування будь-якого явища, а вузьке розуміння юридичного процесу суперечить фактам об'єк-

тивної дійсності й філософському змісту самого поняття «процес» [11]. Адже будь-яка правозастосовна і навіть правотворча діяльність, що проводиться в межах певної процедури, має зміст процесуальної. Процес має місце завжди, коли здійснюється правозастосовна діяльність з реалізацією матеріально-правових приписів.

У земельному праві категорія «процес» специфічна і слугує для позначення відносин, що забезпечують регулятивні та охоронні земельно-майнові правовідносини. Ураховуючи специфіку землевпорядного процесу, особливості суб'єктивного складу землевпорядно-процесуальних правовідносин, беручи до уваги тісний взаємозв'язок землевпорядного процесу з іншими галузями права, очевидно, що належна реалізація землевпорядних процесуальних норм можлива тільки за умови комплексної цілеспрямованої діяльності всіх учасників землевпорядної діяльності. І, якщо погодитися з думкою Д. Бахраха [1], що ознаками юридичного процесу є свідомо, цілеспрямована діяльність, яка полягає в реалізації владних повноважень суб'єктами публічної влади, що взаємодіють один з одним і з невладними суб'єктами; вона запрограмована на досягнення певного юридичного результату, на вирішення конкретної справи; вона документується: проміжні та остаточні підсумки процесуальної діяльності відображаються в офіційних документах, і, як правило, воля суб'єкта влади оформляється правовим актом; існує розгорнута детальна регламентація цієї діяльності юридичними нормами (процесуальна форма), то можна стверджувати, що ці всі ознаки властиві і землевпорядному процесу.

Щодо землевпорядного процесу, то ми вважаємо, що землевпорядний процес це діяльність, безпосередньо

пов'язана з необхідністю використання різних методів і засобів юридичної техніки. В землевпорядному процесі існує система вимог, що пред'являються до землевпорядних дій провадження землеустрою, які містяться в земельному законодавстві. Оскільки землевпорядний процес – різновид юридичного процесу і зводиться до передбаченого законом порядку здійснення землевпорядних дій, він характеризується складним структурним змістом. Елементами землевпорядного процесу є його суб'єкти, стадії та провадження, які дозволяють окреслити межі в просторі і часі та предметний склад цієї форми діяльності.

До дослідження землевпорядного процесу та землевпорядної процедури спонукають проблеми які виникли в процесі здійснення землеустрою та якості землевпорядної документації.

З метою визначення сутності понять «процес» і «процедура» та їх співвідношення слід розглянути такі варіанти: можливості ототожнення процесу та процедури; можливості поглинання одним, більш ширшим поняттям, іншого. Щодо першого варіанту, то Б.М. Лазарев, не ототожнює терміни «процедура», «процес», «процесуальне провадження»[5]. Щодо другого, то багато учених вважають процедуру ширшим поняттям, яке має поглинати процес. Так, В.В.Копейчиков зазначав: «Усі приписи процесуальних норм мають процедурний характер. Відтак, приписи процесуальних норм виступають завжди як категоричне веління щодо суб'єктів, які уповноважені організувати правозастосовчий процес, і можуть містити диспозитивні засади щодо зацікавлених учасників правозастосовчого процесу» [3].

Крім того, Б.М. Лазарев підкреслював значення встановлення проце-

дур правовими нормами, що забезпечує перетворення їх в «юридичний елемент правопорядку». Він зазначає, що правові норми, які закріплюють та встановлюють процедури, і в той же час містять ідеальні моделі процесу, є процедурними, а отже, і процесуальними [5]. Проте таку позицію можна правильно застосовувати у разі, якщо визначений законодавством порядок здійснення будь-яких дій слід визнати певною догмою, «відійти» від якої не може жоден із суб'єктів. Але, як свідчить судова практика, навіть нормативно закріплена процедура вчинення виконавчих дій (*так само й землевпорядних дій. — А.Т.*) може бути визнана недійсною, а тому не може вважатись догмою, лише на базі якої мають реалізуватися права суб'єктів [8], а тим більше ідеальною.

Стабільність будь-якої процедури, зокрема й землевпорядної, залежатиме від її досконалості, що зумовлюється тривалістю її застосування або «випробуванням у дії». Тому процедурні норми Закону України «Про землеустрій» та Земельного кодексу України мають узгоджуватися з нормами, що регламентують матеріальні права. Якщо ж цього не відбудеться, то виникне необхідність внесення відповідних змін, і відповідною стабільністю (*не кажучи вже про ідеальність*) щодо інших норм, такий Закон не відрізнятиметься.

Крім того, землевпорядні органи чи організації вправі діяти не тільки в межах певної процедури, а й виходити за її межі, якщо такі дії не суперечитимуть закону та його діями не будуть порушені права інших осіб. Так, ч. 8 ст. 8 ЦПК України передбачено: якщо спірні відносини не врегульовані законом, суд застосовує закон, що регулює подібні за змістом відносини (ана-

логія закону), а за відсутності такого – виходить із загальних засад законодавства (аналогія праву). Думки учених-процесуалістів щодо можливості застосування аналогії процесуального закону розділилися [15]. Науковці, які займаються проблемами матеріального права, вважають: можлива лише аналогія щодо матеріальних галузей права. Автори підтримують думку вчених про можливість застосування аналогії процесуальних норм.

У правовій науці вже давно застосовуються поняття «цивільний процес», «адміністративний процес» у широкому значенні певної галузі знань, яка досліджує діяльність уповноважених осіб, що змушує надати терміну «процедура» меншого значення як певного визначеного законодавством порядку діяльності уповноваженої особи.

Отже, якщо процедура – це статична норма, а процесуальна діяльність – її динамічний критерій, то останній має постійно перевіряти землевпорядну процедуру на відповідність її потребам окремих осіб і суспільства. Як бачимо, відбувається взаємний вплив процедури на правильність діяльності землевпорядних органів та організацій, що має контролюватися органами юстиції, судом, прокуратурою та іншими державними органами. Водночас землевпорядники, вчиняючи землевпорядні та земельно-кадастрові дії, мають постійно «перевіряти» процедуру на її «дієздатність» в конкретних умовах та позитивно впливати на її вдосконалення відповідно до потреб охорони і захисту інтересів всіх суб'єктів, зокрема й державних.

Будь-яка процедура повинна мати певні межі. Щодо землевпорядної процедури, то вона має забезпечувати юри-

дичну вірогідність (*достовірність*) вчинюваним землевпорядним діям. Отже, її межі мають бути законодавчо закріплені. Одночасно невинний розвиток суспільства визначає необхідність постійного контролю за межами дії землевпорядного процесуального порядку, розробки конкретних механізмів здійснення землевпорядного процесу, прогнозування його розвитку, вдосконалення нормативної бази. Всі ці завдання неможливо виконати без наукового аналізу проблемних питань та контролю з боку державних органів за правильністю вчинення землевпорядних дій. Це положення, зокрема, спонукає науковців не тільки адаптувати процеси до чинного законодавства, а й прогнозувати розвиток процедури з метою подальшого закріплення новітніх концепцій в законодавстві.

Під час вчинення землевпорядної дії, розроблення землевпорядної документації особа може здійснити правопорушення, яке, зрозуміло, не регламентується нормами земельного законодавства, а це вже є реальним відходом від однієї визначеної законом процедури до іншої. Отже, у майбутньому необхідно здійснювати порівняння визначеної законодавством поведінки суб'єктів (*процедури*) і реальної для того, щоб кваліфікувати дії як певні порушення. Так, при вчиненні землевпорядником або суб'єктом землевпорядних правовідносин дій, не регламентованих земельним законодавством, може виникнути спір, який може стати предметом розгляду судом. Отже, дія і її регламентація законом можуть відрізнятись, що свідчить про необхідність в деяких випадках порівнювати їх як відносно самостійні юридичні категорії.

Таким чином, для землевпорядної науки та практики необхідними є за-

кріплення двох відносно самостійних понять «*землевпорядний процес*» і «*землевпорядна процедура*», які будуть відрізняти реальну поведінку суб'єктів від законодавчо регламентованої. Такі ж аспекти, безумовно, мають істотне значення для землевпорядної науки, якій також потрібен свій понятійний апарат, щоб науковці на належному рівні могли моделювати теоретичні основи землевпорядного процесу. Саме на процедуру покладається завдання визначити варіанти правомірної поведінки, а також наділити суб'єктів повноваженнями діяти в них певним передбаченим законом способом або навіть за декількома можливими варіантами правомірної поведінки. Саме так має встановлюватися загальний порядок вчинення землевпорядних дій. Але в багатьох випадках саме реальні дії суб'єктів правовідносин цікавлять як правову науку, так і уповноважених з перевірки законності дій суб'єктів осіб.

Наприклад, землевпорядна організація розробила проект відведення земельної ділянки, який пройшов відповідні погодження та затвердження і на його основі була здійснена державна реєстрація земельної ділянки та прав на неї. Але пізніше було встановлено, що межі земельної ділянки пересікаються з іншою ділянкою. Виходячи з процедури встановлення землевпорядником дійсних намірів сторін на вчинення правочину, що передбачена Законом «Про землеустрій», землевпорядник не здатний був реально встановити цю обставину. За таких умов не тільки документація із землеустрою має визнаватися недійсною, а й увесь процес його посвідчення. Але процедура посвідчення цього правочину не може визнаватися недійсною, оскільки розрахована на правомірні висновки

посадових осіб земельних органів при здійсненні правочинів і не здатна врахувати кримінальні обставини, за яких відбулося погодження даного проекту. У такому разі мають пропонуватися лише шляхи її удосконалення.

У той же час, якщо землевпорядником був розроблений проект землеустрою, із порушенням правил кадастрової зйомки земельної ділянки, то винним слід вважати землевпорядника, а не процедуру погодження проекту як здійснення правочину. Тобто реальна поведінка — це фактичні конкретні обставини, які мають враховуватися землевпорядником при вирішенні питання про можливість вчинення правочину і випадки їх встановлення мають регламентуватися загальним або спеціальним порядком вчинення землевпорядних дій. У даному випадку землевпорядник, згідно положень Земельного кодексу та Закону України «Про землеустрій», повинен приймати самостійно рішення про продовження розроблення проекту землеустрою чи припинити його розроблення.

Отже, під *землевпорядною процедурою* слід розуміти *сукупність визначених законом норм, які регулюють послідовність, можливі варіанти поведінки суб'єктів в землевпорядних правовідносинах, загальні і конкретні умови вчинення землевпорядних дій, а також права та обов'язки суб'єктів землевпорядного процесу при вчиненні тих чи інших дій*[13].

При цьому основна увага має бути сконцентрована на регламентації повноважень осіб, які наділені компетенцією на вчинення землевпорядних дій. *Наприклад*, в землевпорядному порядку може здійснюватися переоформлення прав власності на земельну ділянку від однієї особи до

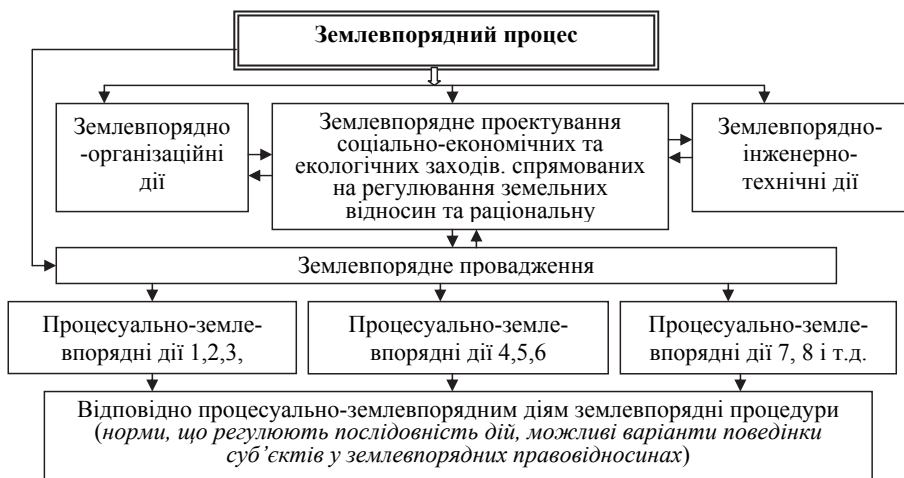

Рисунок 1. Концептуальна модель земельпорядного процесу на сучасному етапі розвитку землеустрою в Україні

іншої шляхом розроблення технічної документації із землеустрою. Тому правове значення земельпорядного процесу впливає на його сприйняття як вагомого юридичного процесу, що має здійснюватися відповідно до визначеної Законом процедури та згідно інших вимог законодавства.

У свою чергу, земельпорядна процедура складається із загального порядку і спеціальних правил вчинення земельпорядних дій, до яких можна віднести як загальні правила відновлення меж земельної ділянки та розроблення технічної документації, так і особливих (специфічних) правил геодезичних зйомок чи містобудівних стандартів тощо.

Щодо земельпорядного процесу, то на даній стадії дослідження під ним слід розуміти сукупність реальних дій суб'єктів земельпорядних процесуальних правовідносин [13].

З юридичної практики випливає, що більшість процесів відповідає процедурі їх вчинення, оскільки достатня кількість правочинів здійсню-

ваних в земельпорядному порядку не визнаються недійсними і більшість дій земельпорядників не оскаржується, а тому земельпорядний процес у більшості випадків загалом збігається з процедурою його вчинення. Однак для земельпорядної науки це лише окремий випадок, а не загальне правило, оскільки інший висновок буде суперечити природі будь-яких процесів, існування яких неможливе без постійного їх удосконалення й адаптації до реальних та конкретних взаємовідносин.

На рис. 1. приведена концептуальна модель земельпорядного процесу на сучасному етапі розвитку землеустрою в Україні.

Отже, земельпорядний процес – це сукупність вчинюваних земельпорядних дій, якщо за однією заявою вчиняється одне провадження, та земельпорядно-процесуальних правовідносин, які виникають під час вчинення земельпорядного провадження. Земельпорядний процес можна також розглядати як сукупність декількох

землевпорядних проваджень, якщо вони об'єднані в процес розроблення одного проекту землеустрою.

Наприклад, розроблення проектів землеустрою щодо впорядкування території населених пунктів здійснюється поетапно із генеральними планами населених пунктів, які проходять обов'язкове громадське обговорення, що обумовлює здійснення декількох землевпорядних проваджень.

Висновок.

У широкому сенсі під землевпорядним процесом слід розуміти юрисдикційну діяльність уповноважених державою осіб, яка здійснюється відповідно до визначеної законом процедури та інших вимог законодавства України із захисту і охорони безспірних прав на землю та інтересів як фізичних, юридичних осіб, так і держави, спрямованих на регулювання земельних відносин та раціональну організацію території адміністративно-територіальних одиниць, суб'єктів господарювання, що здійснюються під впливом суспільно-виробничих відносин і розвитку продуктивних сил.

Список використаної літератури

1. Бахрах Д. Н. Юридический процесс и административное судопроизводство / Д. Н. Бахрах // Журн. рос. права. – 2000. – № 9., с. 17.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. Т. В. Бусел]. – К.; Ірпінь: Перун, 2002., с. 997.
3. Загальна теорія держави і права / За ред. В.В. Копейчикова. – К., 1999. – с. 230.
4. Закон Україна «Про землеустрій». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 36, ст.282.

5. Лазарев Б.М. Понятие и виды управленческих процедур. Их роль в механизме государственного управления /Б.М. Лазарев // Управленческие процедуры / Под ред. Б.М. Лазарева. — М., 1988. — С. 5.
6. Ніколаєва Т. Позов до Мін'юсту / Т. Ніколаєва // Юридичний вісник України. — К., 2002. — №4. —С. 12.
7. Новий словник іншомовних слів / укл. і пер. О. М. Сліпущко. – К.: Аконіт, 2007., с. 619.
8. Ожегов С. И. Словарь русского языка / С. И. Ожегов. – М., 1987., с. 558.
9. Основин В. С. Государственное право / В.С. Основин // Процессуальные нормы и отношения в советском праве в и непроцессуальных отраслях; под. ред. И. А. Галагана. – Воронеж, 1985., с. 95.
10. Словарь иностранных слов. – 15-е изд., испр. – М., 1988., с. 407.
11. Статті 181-186 Земельного кодексу України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 3-4, ст.27.
12. Третяк А.М. Землевпорядне проектування: Теоретичні основи і територіальний землеустрій: Навч. Посібник / А.М. Третяк. – К.: Вища освіта, 2006. – 528 с.
13. Третяк А.М. Парадигма розвитку сучасної теорії землеустрою в Україні /А.М. Третяк // Землевпорядний вісник. № 9 2016. с.20-23.
14. Цивільний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар. — К.: Видавць Фурса С.Я.: КНТ, 2010. — Т. 1. — С.71-73.
15. Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко [та ін.]. — К.: Укр. енцикл., 1998. — Т. 5. П-С, 2003., с. 689.

References

1. Bachrach D.N. (2000), „Legal process and administrative legal proceedings” Zurnalros. prava, no. 9, pp. 17
2. Velykyi tлумachnyi slovnyk ukrainskoi movy [Great explanatory dictionary of modern Ukrainian language] (2002), in Busel T.V. (ed.), Perun, Irpin, Ukraine

3. Zahalna teoria derzhavy i prava [General theory of state and law] (1999), in Kopeichukova V.V. (ed.), Kyiv, Ukraine
4. Zakon Ukrainy "Pro zemleustriy" [Law of Ukraine "On land management"] (2002), Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, no. 3-4, pp.27
5. Lazarev B.M. (1988), Ponyatie i vidy upravlencheskih prozedur. Ihrol v mehanizme gosudarstvennogo upravleniya [Concepts and types of management procedures. Their role in the mechanism of public administration], in. Lazarev B.M. (ed.), Moscow, Russia
6. Nikolaieva T. (2002), "Claim to the Ministry of Justice" Iurydychnyi visnyk Ukrainy, no. 4, pp. 12
7. Novyi slovnyk inshomovnykh sliv [Russian dictionary] (2007), in Slipushko O.M. (ed.), Akonit, Kyiv, Ukraine
8. Ozegov S.I. (1987), Slovar russkogo yazyka [Russian dictionary], Moscow, Russia
9. Osnovin V.S. (1985), Gosudarstvennoe pravo. Prozessualnye normy i otnoshenia v sovetskom prave i v neprozesualnykh otraslich [State law. Procedural norms and relations in Soviet law in non-trades branches], in Galagana I.A. (ed.), Voronez, Russia
10. Slovar inostrannykh slov [Dictionary of foreign words] (1988), 15th ed., Moscow, Russia
11. Zemelnyi kodeks Ukrainy [Land Code of Ukraine] (2002), Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, no. 3-4, pp.27
12. Tretiak A.M. (2006), Zemlevporiadne proektuvannya: Teoretychni osnovy terytorialnyi zemleustrii: Navchalnyi posibnik [Land Management Design: Theoretical Foundations and territorial land management: Textbook], Vyscha osvita, Kyiv, Ukraine
13. Tretiak A.M. (2016), "Paradigm of development of modern land management theory in Ukraine" Zemlevporiadnyi visnyk, no. 9, pp. 20-23
14. Zvyilnyi prozesualnyi kodeks Ukrainy. Naukovo-praktychnyi komentar [Civil Procedural Code of Ukraine. Scientific and practical commentary] (2003), in FursaS.Ia. (ed.), KNT, Kyiv, Ukraine
15. Iurydychna enzyklopedia [law encyclopedia] (1998), in Shemshuchenkolu.S. (ed.), Ukrainian encyclopedia, Kyiv, Ukraine

**Tretiak A.M., Dorosh I.M.,
Tretiak R.A.**

THEORETICAL CONCEPTS "LAND MANAGEMENT PROCESS", "LAND MANAGEMENT PROCEDURE" AND THEIR RELATIONSHIPS

The concepts "land management process", "land management procedure", "land management actions" and their relation in the system of land management of Ukraine are substantiated. Established the need to clearly distinguish the concepts. The importance of proper implementation of land use procedural norms for the society and the state is grounded.

Keywords. *Land management, land management process, land management project, land management procedure, land management actions.*

**Третяк А.М., Дорош Й.М.,
Третяк Р.А.**

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПОНЯТИЯ «ЗЕМЛЕУСТРОИТЕЛЬНЫЙ ПРОЦЕСС», «ЗЕМЛЕУСТРОИТЕЛЬНАЯ ПРОЦЕДУРА» И ИХ СОТНОШЕНИЕ

Обосновано понятие «землеустроительный процесс», «землеустроительная процедура», «землеустроительные действия» и их соотношение в системе землеустройства Украины. Установлена необходимость четко различать данные понятия. Обоснована важность надлежащей реализации землеустроительных процессуальных норм для общества и государства.

Ключевые слова. *Землеустройство, землеустроительный процесс, землеустроительный проект, землеустроительная процедура, землеустроительные действия.*